

Åse Ombustvedt

Ring hvis det er noe – dikt for ungdom

Emma har store problemer, mener moren hennes. Og det er sant at Emma sliter, både på skolen og hjemme. Men det er kanskje ikke så rart, når moren maser sånn? Boka handler om ei jente som har det vanskelig hjemme. Man kan si at det hun opplever er, eller grenser mot, omsorgssvikt. Men det vesentlige er skildringen av et ungt menneske som har problemer med å forklare hvordan hun har det, både overfor seg selv og andre.

Ring hvis det er noe er en samling med dikt for ungdom, rikt illustrert av Inga H. Sætre. Sammen gir teksten og illustrasjonene en leseropplevelse helt utenom det vanlige. Diktene er stort sett korte, og mye ligger mellom linjene. Illustrasjonene hjelper leseren med å fylle ut og tenke videre på spørsmål som kan dukke opp under lesningen. Men de låser ikke noe, de skaper heller et stort fortolkningsrom, samtidig som de gir leseren noe å holde fast i. Det usagte får lov til å være usagt, men på grunn av illustrasjonene går man som leser definitivt ikke glipp av de skarpe undertonene og følelsene av hjelpeløshet og sinne.

Åse Ombustvedt er en modig forfatter som med et enkelt og direkte språk klarer kunsten å vise fram en vanskelig relasjon mellom foreldre og barn slik at teksten dirrer, og griper tak i magen på leseren. **Ring hvis det er noe** er lojal mot Emma, det er hennes stemme vi følger gjennom diktene. Konkrete situasjoner hjemme og på skolen, dialoger med moren eller læreren, avløses av dikt hvor Emmas egne tanker og indre rom får ta plass. Her får uro og bekymringer komme fram, Emmas undertrykte opprør og forsøk på å sette grenser og finne nye muligheter for seg selv. Sårbarheten setter seg også i kroppen, og dette får Ombustvedt godt og sanselig fram i sin skrift.

Emmas blikk og stemme er viktig, og mange lesere vil selv føle seg sett av disse diktene. I boka er det bare Emma som ser hvordan moren lener seg mot kjøkkenbenken og svelger piller, bare hun som savner og spør etter familiens katt som plutselig har forsvunnet. Med sine dikt for ungdom gir Ombustvedt språk til noe som for mange er ensomme erfaringer.

Åse Ombustvedt har gitt ut flere bøker for barn. Hennes forrige diktsamling, Når er jeg gammel nok til å skyte faren min?, illustrert av Marianne G. Engedal, ble nominert til Nordisk Råds barne- og ungdomslitteraturpris. Med **Ring hvis det er noe** befester hun sin styrke i å skrive skarpt og usentimentalt om skakke familieforhold og ungdom som trenger å bli sett.

Åse Ombustvedt tildes **Ordknappen 2022 for Ring hvis det er noe.**

Leser søker bok

Inga H. Sætre

Ring hvis det er noe – illustrasjoner

Emma har store problemer, mener moren hennes. Og det er sant at Emma sliter, både på skolen og hjemme. Men det er kanskje ikke så rart, når moren maser sånn? Boka handler om ei jente som har det vanskelig hjemme. Man kan si at det hun opplever er, eller grenser mot, omsorgssvikt. Men det vesentlige er skildringen av et ungt menneske som har problemer med å forklare hvordan hun har det, både overfor seg selv og andre.

Ring hvis det er noe er en rikt illustrert samling med dikt for ungdom. Sammen gir teksten og illustrasjonene en leseropplevelse helt utenom det vanlige. Diktene er stort sett korte, og mye ligger mellom linjene. Illustrasjonene hjelper leseren med å fylle ut og tenke videre på spørsmål som kan dukke opp under lesningen. Men de låser ikke noe, de skaper heller et stort fortolkningsrom, samtidig som de gir leseren noe å holde fast i. Det usagte får lov til å være usagt, men på grunn av illustrasjonene går man som leser definitivt ikke glipp av de skarpe undertonene og følelsene av hjelpeløshet og sinne.

Med sine illustrasjoner fanger Inga H. Sætre inn de intense stemningene i boka hovedsakelig gjennom to forskjellige teknikker. Innimellom er tegningene med blå tusj, de er ekspressive og skaper sterke følelser og assosiasjoner. Men de aller fleste er med gråblyant, og neddempet i skildringen av det vanskelige forholdet mellom mor og datter. Denne variasjonen gir leseren mulighet til å finne sin egen vei gjennom boka, og kan inspirere til samtale om ting som er vanskelige å sette ord på. De enkle og stemningsfulle illustrasjonene både fyller ut og gir en ekstra dimensjon til handlingen.

Inga H. Sætre er utdannet animatør, og har utgitt flere prisbelønte bøker. For boka Fallteknikk vant hun i 2011 Kulturdepartementets tegneseriepris. Samme bok vant Brageprisen det året, og ble to år senere nominert til Nordisk råds litteraturpris. I 2016 mottok Inga H. Sætre igjen pris fra Kulturdepartementet, denne gangen litteraturprisen for barne- og ungdomsbøker for Fyrvokterne. Hennes illustrasjoner til Åse Ombustvedts diktsamling kan bidra til at unge lesere lettere får tak i hovedpersonen Emmas følelser, og kanskje også sine egne.

Inga H. Sætre tildeles Ordknappen 2022 for illustrasjonene til diktsamlingen Ring hvis det er noe.

Leser søker bok